

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а ми возьмеш милости і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиция місцона в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманн.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Винагорода для невинно в'язаних.

(X) Правнича і судова практика виказали вельми багато різких прикладів, що нераз невинно засуджені покутували за дійсних винувників. Австрійське законодавство зарадило сему і тепер на основі закону невинно засуджений має право домогати ся і одержати відшкодованє за невинно наложену єму і відбуту ним кару. Є се неперечно важний успіх останних літ карного законодавства. Почин до сего дала Швеція в 80-их роках виданєм закона, на основі котрого король мав право в кождім поодинокім случаю признати відповідне відшкодованє невинно засудженому.

Небавом після того порушено сю справу і в нашій державній раді. Посол др. Розер подав в 1882. р. внесенє, щоби невинно засудженим признавано відшкодованє, але пересправи тревали аж десять літ, поки се внесенє стало законом, оповіщенням 16. марця 1892. р. Сей закон подає услівя, на основі яких можна признати відшкодованя невинно засудженим. При всіх засторогах австрійського карного закона не дасть ся обминути похибок. Дуже часто трапляє ся, що підозріння є такі важкі і такі злудні, що найсумліннійший судия не може видати вирок у вільняючого. В останних десятках літ було доволі різких доказів, що судівництво не може бути непохибним. Остає ще живо в тямці судовиків случай засуду Тереси Гіцингер на кару смерти, засудженої за убийство, котра відтак відсиділа кілька років невинно в тяжкій в'язниці, а єї мнимий спільник закінчив жите у в'язниці. Майже в тім самім часі властитель ґрунтовой Галич відсидів десять років у в'язниці за рабунок, поки виявила ся єго невинність. Державний трибунал признав єму 6000 К за утрату зарібку протягом десятилітньої в'язниці і 400 К річної ренти. Се вправді небогато, а всеж таки сяке-такє відшкодованє. Можна однак лише жалувати, що закон з 16. марця 1892. р. відносить ся лише до невинно засуджених. А кількож то є таких, котрі на основі тяжкого підзору попадають в слідчу в'язницю і там тижнями а навіть місяцями просиджують, поки їх невинність виявить ся і приверне їм знов свободу.

Карне поступованє определяє докладно, коли повинно ся підозрінного підтягнути до слідчої в'язниці. Параграфи карного поступованя означають зовсім точно, коли можна їх примінити до ув'язненя підозрінного. А при всім тім щорічно багато лучає ся случаїв, що попавші до слідчої в'язниці опісля доказують свою невинність і мусять бути увільненими від обжалованя і кари. Їх вирвано нераз на основі оправданого нераз підзору з круга родини, відорвано від заробкованя і втручено до в'язниці під тяжким обжалованєм. Однак опісля всі підзори показують ся часто зовсім безосновними, обжаловані і в'язнені пока зують ся зовсім невинними, але слідча в'язниця не лише заподіяла їм моральну, але часто і значну материяльну кривду і

шкоду. Так н. пр. суди присяжні у Відні в 1901. р. увільнили 48 на 304 обжалованих, а віденьський суд краввій в тім самім році на 5166 обжалованих увільнив 618. Таким способом 666 осіб невинних лише у віденьській краввій суді було в слідстві і многі з них в слідчій в'язниці. Хтож їм поверне шкоду і кривду, наслідком сего заподіяну?

В Німеччині порушено справу відшкодованя невинно держаних в слідчій в'язниці, хоч Німеччина в шість років пізнійше здобула ся на закон про відшкодованє невинно засуджених за приводом австрійського закона. Але там зрозуміли також, що і невинно відбуте слідство, а особливо слідча в'язниця заподіває велику кривду і се повинно бути також усунене і винагороджене.

Начерк нового закона, вироблений німецьким міністерством судівництва, признає подібні відшкодованя також невинно в слідстві в'язненим. На основі сего закона будуть могли невинно в слідстві в'язнені, наколи карне доходженє викаже їх невинність, домогати ся від скарбу відшкодованя, а також в таким случаю, наколи не було проти них оправданого підзору. Окрім в'язненого мають право до відшкодованя і ті особи, о котрих удержанє в'язнений мав обовязок дбати. Предметом відшкодованя є утрата на мастку.

Сей начерк закона можна з радістю повитати яко розвязку вельми важної справи. Можна сподівати ся, що також і в Австрії звернуть бачність на виповненє сеї великої прогалини в карнім законодавстві, а коли Австрія здобула ся на закон про відшкодованє невинно засуджених, то повинна подбати і про тих, котрі невинно висиджують по в'язницях слідчих.

Д О П И С Ь.

(Згадки про витанє Лисенка в дорозі зі Львова до Черновець).

Витаня Лисенка при повороті були по часописях досить просторо подані. Яко наочний свідок, — я відпроваджував Лисенка зі Львова до Черновець — маю ті описи дечим доповнити.

До сьогодні не можу з зачудованя вийти, як се могло так раз два стати ся, що Лисенка так по королівски по дорозі витали. Таж 9/12 1903 по опівночі на банкеті звиривсь я дєкому зі Станиславова і Коломиї, що прошено мене товаришати Лисенкови до Черновець, і почув: «і ми мусимо равнним поїздом вертати, щоби сяк-так прилагодитись на привняте любого гостя», а навіть було сказано, що Лисенка мають витати у висшій крузі домовім.

Уже на двірці у Львові можна було засмакувати, яке то буде витанє по дорозі. Хто лише з львівських поклонників Лисенка був вільний від бюрової праці, той поспішив на дворець, щоб іще раз попрощати любого гостя. Хоть Лисенко прибув на дворець майже годиною перед відїздом, так се на балаканді щирій майнуло, як одна хвиля. В Галичи стрітла нас така мила і неждана несподіванка, якої ми за цілу дальшу дорогу не вазнали. Коли поїзд заїжджав на

станцію, а ми справлювали Лисенка, де саме лежав стародавній Галич, заздрів я на боці на пероні мужиків з відзнаками. Се були Січовики з Залукви, які знаючи про переїзд нашого Кобзаря, прибули віддати єму честь. Кошовий привітав Лисенка щирими словами, вручивши єму хліб-сіль. Се привитанє, — не уймаючи нікому, — було для наснайщирійше, бож всюда привитанє лагодила інтелігенция, а ту мусіли самі мужики радити. — Ледви равно вчитали Січовики, що Лисенко має через час їхати через Галич, як покинули роботу (деякі подецькову), перевісили через плечі відзнаки Січовиків — і гайда на дворець. Не лишалось їм навіть тільки часу, щоб купити хліб-сіль в місті і купили се правдоподібно на двірці, як можна з сего вносити, що подали стругану сіль в сільничці. Се вже так обхопило кліщами за серце, що бери тай цюлуд стискай, — кажучи стилем вояцьких листів — по сто тисяч мільонів разів, того свідомого мужика. Питаю: «хлопці, звідки ви знали, що наш ювілят їде?» — Ми читам газети! І ще кілька щирих слів з обох сторін, тай поїзд рушив до Станиславова.

В Станиславові мимо уливного дощу, вилягла з верхом тисячка на перон для повитаня дорогого гостя. Нехай би тепер була загостила соймава більшість зі своїм ґр. В. Дідушицьким на чолі, а була би у вічі переконалась, що не тільки рускої гімназії в Станиславові потрібно, але також руского семинаря учительского ту потрібно, — побачивши тих кілька соток рускої молодіжи. Побут в Станиславові був обмежений до трех годин, а ті пробігли, як одна хвиля. При уливнім дощі треба було знова вирущати на дворець, і тепер ще більша сила приклонників таланту Лисенка залягла дворець — на пращанє.

На двірці в Станиславові прийшов повитати, а заразом і попрощати Лисенка о. мітрат Фацевич з артистом малярем Макаревичом. На щастє станиславівських Русинів поїзд спізнив ся о пів години і ще хвилю могли любовати ся гутіркою з дорогим гостєм.

Зі Станиславова до Коломиї не було витанє, бож се була ніч і дощ не переставав. В Коломиї вигодило ся і для того привитанє випало величавійше. Оком не обгорнеш ту силу силенну витаючих, інтелігентних народовців, міщан і селян. Привнята в Коломиї описувати не буду, замічу тільки, що найвірнійше подав їх був коломийський «Поступ». В Коломиї ночував Лисенко і другого дня (10/12) перед полуднем виїхали ми до Черновець.

Від Коломиї витали Лисенка майже на кождім двірці, а витаня випали величавійше там, де були Січовики. В описах по часописях не було згадки про микулинецьку молодь та її сьпів на двірці в Залучу.

На цілім шляху залізнім зі Львова до Черновець не стрічали ми вігде, хоть би і на найменших перестанках, урядника залізничного, котрий би був так підвіяний північним вітром, як той у Львові на Підзамчу. Панове урядники були всюди з як найдалше ідучою ввічливістю так для Лисенка, як і для витаючих єго. На поведене польської публики не можна жалуватись; — на цілій дорозі не проявив ся в тім згляді ні один дісованс. Не можна було по дорозі показати Лисенкови нашого домородного кацапа, так то все скривлось перед ентузіазмом наро-

довців. Бесіди привітні ішли всюди на випередки о пальму першешства. Всі були дуже гарні, але я поклав бим на першій місці бесіду проф. Рибчука в Станиславові.

Подарунків дістав Лисенко по дорозі: 1) дуже гарний полумисок зі школи гончарської в Коломиї від Коломийщан під хліб-сіль; — 2) дуже гарної роботи топорець від проф. Кузьми в Коломиї; — 3) дуже гарну раку (ящик) і кружок (таріль) деревляний, роботи Петра Гандурака з Яворова, від радника суду Вол. Глиньського в Коломиї; — 4) в Заболотіві від Січовиків дуже гарної роботи школи гончарської в Коломиї таріль із зображенням сільської церкви і екатерть прегарного домашнього виробу.

Вкінці годі віднайти мені виразів признання для завзятих Січовиків з Вашківців, котрі примашерували 40 км. в такій непогоді до Черновець, щоби віддати поклін своєму композиторови. Однак участь має у тім величавім сьвяті була би ще багато більша, колиб для Лисенкового ювілею і концертів зроблено було більшу, а властиво вчаснішу рекламу. Пос. Барвіньський проєктує ювілейний концерт Лисенка у Відні. Побояю ся, що рішати ся на короткий час на концерт і не одному не буде можливо так наскоро зібрати средств, щоби взяти участь в тій народній нашій маніфестації.

Іван Попель, парох Довгополя.

Політика Росії.

Гроза японської війни сильно занепокоїла Росію задля непевного вислідку цілої афери. В найліпшій разі, колиб Росія побідила Японію, не вискала би она нічо крім хіба частинного бодай звороту воєнних коштів і часового ослаблення противника. Але ані не знесла би Росія заключеного вже китайсько-німецько-американського трактату що-до свобідних пристаней в Манджурії, ані не могла би і на дальше спивити на Кореї могутню японської конкуренції на полі торгівлі та промислу, яка з коначностию природности загортає се на півострові в користь Япанії. Впротім на випадок програної тайні і явні союзники Япанії, яким залежить на ослабленю Росії, вакинули-б ся з інтервенцією і не дали зробити великої уцербі Япанії та витягнути можливі користи з побіди.

Тимчасом важкі некористи грозять Росії вже на сам випадок вибуху оружної розправи на

далекім Сході. Її конкурент в центральній Азії, Англія вижидає тільки тої хвилі, щоби тоді перевести свої далекоюсяглі пляни в Тибеті та в Персії. Не тільки англійська праса старає ся алярмуючо і підбуруючо впливати на сьвітову опінію і япаньско-російські взаємини, але є певні познаки, що навіть дипломатичною дорогою веде ся ся підбуруюча акція Англії против Росії. Сеж і не диво, коли в інтересі Англії лежить вибух междуособиці на далекім Сході. Англія рада би свого жовтого союзника, без обовязку помагати єму, вислати на північного великана, не маючи нічо до страчення у тих північних пологах Азії.

Однак і вислід війни зовсім не є певний. Япанія не тільки має численну і добре вишколену на-європейській ладармію, знамениту флоту, а все те оживлене расовим і релігійним фанатизмом, вірою в справедливість і доконечність своєї справи і посідання Кореї, але має надто охочого до оружної підмоги племянного союзника в Китайцях, а вкінці має за собою капітали і кредит Англії, яка не хватаючи за оруже, в сей спосіб може успішно підпрати єї в борбі супротив Росії. Тому і зрозуміло, що Росія як з одної сторони робить все можливе, щоби удержати мир, так з другої стала оглядати ся і собі за союзниками.

Не менше як Англія трівожить Росію і експанзивність Німеччини, сей Drang nach Osten, який загортає весь промисл в правислянських краях, ба і в центральній Росії і на Україні, який навіть колонізує в часті окрайні області, і сьвідомо стремить до гегемонії в Європі, загорнувши під свою власть цілий простір середущої Європи. В часті удало ся се вже Німцям — як виводять в російських кругах, — через тридержавний союз, який єствує головно в інтересі Китайців. Отже ті круги звертають ся тепер з ріжними многонадійними проєктами до Італійців, щоби розбити тридержавний союз, а на его місце поставити новий славянсько-романський і тим способом зіволювати Німців в Європі.

Пропаганда на річ такого союзу — пишуть «Ст. Петерб. Ведомості» — в своїм часі вже родила ся і завмирала, не доводячи до жадних позитивних вислідів. Але звідся не впливає зовсім, щоби такий союз був неможливий, або непожаданий. Коли німецька праса намагає ся пересьвідчити сьвіт, що для такого союзу нема відповідного ґрунту, що він непотрібний ні одній, ні другій стороні і не може їм дати сподіваних ко-

ристий, то мотиви сих запевнень є достаточо звісні і всім зрозумілі. Німці в сїм союзі найдуть ворога, чого собі певно не бажають. Противно, они намагають ся зацвентити почуте неприязни і незгоди серед тих всіх народів, які в наслідок свого географічного положення призначені по черзі на поглочене пангерманізови. Полудневі Славяни, Італійці, Поляки — се є члени вселюдської родини, яких вже поглочує і поглотить в менше або більше близькій будуччині союзна Німеччина. А союз Славян з додатком Італійців, — се такий кусок, якого не здужає стравити навіть німецький жолудок; він може стати за великим навіть для широкої хавки пангерманізму.

Виказуючи відтак, що на разі, хотяй існує російсько-французкий союз, однак Франція, ані Росія не мають в тім безпосередної користи, та що через приступленє Італії і полудневих Славян спільні звязи союзників скріпили би ся і утворили би ланцух, яким з трех сторін можна би стиснути розшираючого ся Міхеля, — кінчить згаданий орґан тими словами: Тож з радостию витаємо ініціятиву полуднево-славянської та італійської праси (пр. часопись «Ядран» і др.) підняту в цілі зближення межі Росвію та Італією, як двома підвалинами будучого союзу против пангерманського ярма в Європі. Не говоримо тут про участь Франції в сїм союзі, бо ся участь єї є певна, помимо теперішної хиткости і браку децизії...

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядю о вирівнанє залегlostий та о приєднуванє нам нових передплатників.

На грошевих переказах просимо дуже читко виписувати адресу: «Адміністрація часописи Руслан».

Ціна поодиноких чисел нашої часописи знизена на 10 сотиків.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Максима, Евгенія; рим.-кат. Власія. — В четвер: руско-кат. Тимотея, Атаназія; рим.-кат. Вероніки.

— **Загальні збори Руского Товариства педагогічного** відбувають ся нині у Львові при участі до 300 членів. Се величезне число учасників зборів сего товариства, в порівнаню з попередніми літами, коли являло ся звичайно по кількадесят осіб на зборах, є яркою ознакою

Богдан Лепкий.

ОБРАЗ.

«Один-одійський образець приняли і повісили під самою стелею, що хіба жирафа могла би його близше оглянути. Навіть він сам, автор, обійшов кілька разів цілу виставу, нім запримітив свою власну працю. Подлість! Прецінь він не накидував ся, самі його захочували, щоби давав, як найбільше. Злоба!»

Так думаючи, минав послідню, найбільшу салю, наближаючи ся до входових дверей. По середині здержав ся і ще раз обкинув оком стіни.

— О! Прошу, які богомази! Що в тім є? Най мені хто скаже, що в тім є? Убожество духа і неміч форми, більш нічого.

Справді між образами сьогорічнього «Сальону», який перед годиною відчинено, було багато зовсім невдачних, марних, передо всім портретів, що дістали ся туди завдяки протекції, і то не тільки з огляду на «малюючих», але ще більше на «малюваних».

Всі ті невдалі «подобія» дивили ся тепер на гнівного, молодого артиста, якби насьмівали ся з нього. Якась богата паня відвернула ся до нього спиною, а якийсь товстий пан, прижмурюючи одно око, гово-

рив з глузом: «Ось видиш, хоть я поганий і погано намальований, хоть у мене одна половина лица на порекір всяким законам, більша від другої, хоть моя голова сидить не на хребті а на рамени, прецінь я ту, бо так мені хочеть ся, бо я пан. А твої архитвори де? Га? Можеш собі їх відобрати. Лежать в заряді палати штуки, на поді. Тільки спіши ся, бо погризуть миши».

Підняв ковнір і вибіг. Жаль, гнів, обиджена гордість і почутте кривди гонили його до хати. На сходах стрінув товариша.

— Ну, якже?

— Ніяк. Йди та оглян.

— А твої прийняли?

— Най їх так Господь прийме до свого царства.

— А леж то не може бути! Жартуєш!

— Мені зовсім не до жартів. За богато мабуть портретувало ся панів в минулому році і для моїх краєвидів не стало місця.

Розійшли ся. — Слухай Рута! — гукнув за ним товариш — а не бери собі того занадто до серця. Так мусить бути!

«Так не повинно бути! — думав ідучи Рута. — Я ділами перековаю їх, що вони сповнили подлість; я переконаю весь сьвіт, що у мене є талант, і що мені а не тим протегованим богомазникам належало ся місце в сьвятини штуки, коли вона на правду хоче бути

сьвятинею а не крамом, не ярмарочною будою, в якій торгують ся штукаю. Христа треба би на вас, безбожні купці, щоби вас вигнав навіть з сїний того величавого храму!.. Я намалюю образ, перед яким втїкати будете зо своїми «кнотами», як тіни тікають перед сонцем, як сови криють ся перед днем. Я намалюю...»

І в уяві молодого, глибоко зворушеного хлопця, виринула гадка нового малюнка.

Зразу неясна, як у сні; мінилася в красках, переливала в чертах, лучила з музикою вітру, з гамором міста, з ударами крови до висок. Потім просянювала ся, набирала трівкости, оживала, аж вкінці станула перед очами, як дійсність, котру він видів, чув, майже міг дїткнути ся рукою. Тра було тільки обережно, так обережно, як дитина ловить мотилу на цвїтах, взяти тую гадку і з душі перенести на полотно

II.

За послідний гріш купив полотно і деякі краски та почав малювати. Ще ніколи праця не була йому така мила і ніколи гадка не володіла ним так сильно і виключно, як тепер. Від раннього ранка до пізнього смерку не виходив з хати і поза образом своїм нічого не видів на сьвітлі. Самого себе забував, малюючи той образ.

Щоби не відривати ся від роботи, замикав хату на ключ і не пускав нікого, крім сторожихи. Та стелила йому ліжко, чистила одяг і приносила їду. Зразу крім молока на сніданє і чаю на підвечірок брала обід в робітницької кухні та купувала зимну вечерю. Потім обід перестав Руті смакувати, а підвечірок стяг, тратив смак та ішов до зливу.

Навіть зимна не чув би, запалений маляр, колиб не палці, що прямо костевіли і колиб не сторожиха, яка з паленєм не давала спокою.

Взагалі та сторожиха була тепер його найбільшим ворогом. Раю товчить ся, лихий знає чого, по хаті, збиває подушкою копати та коначно хоче заматати, «бо жаби виведуть ся». А потім присікаєть ся до нього, щоби їв.

А він прецінь голоду зовсім не чув, а на тоє, щоби урядово кілька разів на день напихати жолудок, у нього нема ані часу, ані грошей. От приміром кармін так іде, якби щезав і нараз може таке вийти, що не буде за що купити. Часу-ж тепер, як нарочно, дуже мало. Дни такі короткі, що ледви прибереш ся, ледви «розмалюєш ся» на добре, аж ту вже і ніч.

(Дальше буде).

гарного розвитку товариства і зацікавлення, яке оно пробудило в широкіх кругах, передовім нашого народного учительства. В списі учасників зборів знаходять ся імена учителів із всіх околиць нашого краю. — Збори отворив голова тов-а о. кри. Чапельський довшю промовою, в якій зазначив ціль товариства, вагу его філій і его органу «Учителя». На голову зборів предложив о. Олекс. Стефановича, на що зібрані згодили ся через аklamацию. На секретарів покликав голова проф. Проців з Львова і п. Вертипороха, управителя школи з Ляшок мурованих. Перед приступленем до дневного порядку, збори, на внесене пос. Барвіньського, ухвалили вставити до порядку нарад точку: яке становиско займає Руске Товариство педаг. супроти прокту твореня утравквістичних гімназій? З черги секретар відчитав протокол з попередних загальних зборів, а збори прийняли его до відомости. Звіту з річної діяльності тов-а не відчитувано з огляду, що учасникам зборів роздано друкований звіт. Над звітом розвинула ся оживлена дискусія в сирани флій тов-а. Між иншими промовляв учит. Бурбель, висловлюючи бажанє, аби філії проявляли більшу як доси животність, та щоби інтелігенція по містах живіше горнула ся в члени пед. Тов-а та своєю працею причиняла ся до розвитку філій. (Се саме можна би замінити також на адресу філій инших львівських товариств, прим. «Просвіти». — Ред.). Не менше горячу дискусію ведено над курсом для анальфбетів. — О год. 1. пополудни збори тревали дальше.

— **Посольський звіт** здавав дня 21. січня п. Антін Старух в Лютовисках. На зборах, на яких проводив місцевий парох о. Котецький, явило ся велике число селян і духовенства, а також староста. По промові п. Старуха, в якій він представив кривди, що їх терять наш нарід, почала ся оживлена дискусія. Перший промовляв о. М. Зубрицький з Мшанця і поставив внесенє на аазву признаня п. Старухови за оборону прав руского народа, та на одобрєне сенесі і зложеня мандатів послами з руского соймового клубу. Зібрані одногослосно ухвалили внесенє о. Зубрицького і заавили, що при доповнюючих виборах будуть лоперати кандидатуру п. Старуха. Опісля промовляли о. Моравський з Кривого, о. Згорякевич з Хрєвта і селянин з Михівци, обговорюючи народну організацію. Збори покінчили ся відсвятчанем народних гимнів.

— **Нова форма гіпотечного кредиту.** Красвий виділ затвердив виготовлений дирекцією і надзираючою радою краєвого банку проєкт нового рода гіпотечних позичок, що основуєть ся на житєвим обезпечєню довжника. Хто старєє ся о гіпотечну позичку з житєвим обезпечєнем, має предложити в дотичній просьбі о позичку крім метрику рожєня, а мушцини мають понадто подати доказ, в яких відносинах находять ся щодо військової служби. Затягаючий таку позичку буде обовязаний: 1) на візанє Банку виповнити і підписати внесенє на обезпечєне посмертного капіталу і піддати ся лікарским оглядинам, а при посмертнім капіталі вшеє суми 12.000 К оглядинам двох лікарів, вказаних Банком; 2) по присилці поліси заплатити з власних фондів найдальше до 30 днів премію за перший рік обезпечєня разом із стемплевою належитостю; 3) при піднятю позички зложити в краєвім Банку житєву полісу, зглядно також додаток до поліси на обезпечєне в спеціальних військових случаях, разом з повноваствю, уравниваючою Банк до розвязаня обезпечєня в імені довжника, колиб він залягав з заплатою премії, а також управляючою Банк, підняти посмертний капітал на заплату довжного капіталу і для виплати остальной часті особи або особам, які вказав довжник; 4) оплачувати кожного півроку з гори в приписанім рєчниці швірчну асекураційну премію разом із стемплевою належитостю, а військові додатки з процентом на случай військового обезпечєня, цілорічно з гори і оставити премійні квіти до переходку в Банку; 5) оплачувати 6% проволони до премії заплаченої пізнійше як 14 днів після означеного рєчниця. Красвий Банк має право, але не обовязок, заплатити залягаючу евентуально житєву премію на рахунок довжника і стягнути її разом з відсотками при плаченю найближшої позичкової рати, також право свобідного виповідженя позички у всіх передвиджених случаях, особливож в случаю, коли довжник залягає з заплатою премії від поліси житєвого обезпечєня; піддати ся забороні продажі і взагалі переміни власности або виділеня гіпотєки без дозволу Банку, як довго позичка не буде сплачена.

— **Переяславска угода.** В польскім «Історичнім товаристві» у Львові буде проф. Кубала читати на загальних зборах сего товариства дня 5. с. м. о 6. год. вечєром про «Переяславску угоду з 1654. р.»

— **Полкова мова.** З Тарнова доносять: Розпорядженє міністра війни, на основі якого офіцери мають вивчити ся тої мови, якою говорять воляки дотичного полку, входить в житє. Офіцери 57 п. п., який ту стоїть залогою, учать ся поль-

ского языка, а науки уділяють три офіцери-Польки, бувші народні учителі. Баталіон краєвої оборони старєє ся також о учителя для польскої мови для своїх 13 офіцерів — і т. д.— Без сумніву, офіцери прочих полків в Галичині заберуть ся також до науки мови підчинених собі воєнків, а можна надіятися, що з несвідомости галицких відносин офіцери, так сказати-б. руских полків возьмуть ся до науки польского языка. Годило би ся отже, щоби профєсори руского языка в гімназиях постарали ся, аби команди полків стаціонованих в їх містах, поручили їм науку рускої мови для офіцерів. Вельми на часі появилася карта проф. Гікмана, в якій виказано процентіві відносини народностей в австро угорєкх полках. Ся карта буде неначе пригадкою для полкових команд, якого языка мають вчити ся офіцери дотичного полку, аби воляки їх а они воляки зрозуміли. Процент Русинів в полках піхоти є ось який: 55. п. (Бережань) 95%, 24. п. (Коломия) 80%, 9. п. (Сгрій) 75%, 77. п. (Самбір) 75%, 58. п. (Станиславів) 70%, 89. п. (Городок) 70%, 80. п. (Золочін) 65%, 95. п. (Чортків) 65%, 15. п. (Тернопіль) 55%, 45. п. (Санік) 50%, 10. п. (Перемишль) 45%, 80. п. (Мараморош-Сигот) 45%, 30. п. (Львів) 40%, 41. п. (Чернівці) 30%, 66. п. (Унгвар) 30%, 65. п. (Мукач) 25%, 90. п. (Ярослав) 20%, 20. п. (Новий Санч) 10%. Прочими народностями є в сих полках Поляки, Німці або Мадяри. Як небудь єї процентові дати в аж разячо заокруглені, то єсьмо певні, що заокруглено їх на нашу некористь, та що процент Русинів в наведених полках є безперечно більший. Належить лише подбати, щоби права нашої мови в тих полках належито угляднено.

— **Дешевий опал.** В суботу розвозило у Львові 8 магістрацких возів камінний уголь на продаж по дешевій, як звичайно ціні і розпродало в однім дні 300 сотнарів угля. В подібній спосіб будуть розпродувати дерево.

— **Скритоубійство.** З Косова доносять: В ночи з 20. на 21. січня мужик з Рибна, тутешного повіта, Семен Погірляк з двома синами Яковом і Василем засіли на дорозі, що веде до Снятина і убили переходячого туди кума Миколу Костиюка, а его жінку смертельно побили. Всіх трєх розвешпаків увязнено і відставлено до Кут.

— **Заборонений юзилей.** До Штокгольму надійшла вістка, що генерал-губернатор Фінляндії, Бобріков, заборонив святкованя столітної річниці уродин Рунеберга, народного поета Фінляндців. Ювілей мав відбутися дня 5. лютого сего року.

— **Сили Росії на Сході.** Neue Fr. Presse замістила інформації, що до числа російських війєк у східній Азії, Росія має там крім 2 корпусів східно-сибірських війєк, також повний корпус європейських війєк, заосмотрєних в кавалерію, артилерію і табор. Сей європейський корпус утворєно в той спосіб, що кожда з 40 європейських дивізієй вислала до східної Азії по одній компанії піхоти. З сих 40 компаній піхоти і 9 баталіонів кріпосної артилерії, котрі стояли в Владивостокі і в Порт Артурі, а заразом з 2 бригад східно-сибірських стрільців утворєно третій корпус. Крім сего мала Росія вислати потайки до східної Азії 31. і 35. дивізію піхоти. В послідних днях Росія змобілізувала 7 дивізієй піхоти і має вислати їх чим скорше до східної Азії

— **Експлозия ацетилєну.** В місцевости Рєгнонає коло Марсїлі вибух в одній каварни ацетилєновий газ. Згинуло при тім 10 осіб.

— **Два самоубійства задля поцілуя.** В Авєзно в Італії лучила ся в сих днях така драма: Молода жінка гімназійного профєсора, Фаварініго, дозволила в присутности мужа поцілувати ся свому шуринови. Коли муж зробив їй з сеї причини острый докір, она взяла револьвер і влучним стрілом в серце відобрала собі житє. Бачучи се Фаваріні, вистрелив до себе і погыб на місці. Самоубійники полишили дитяну, заледви 3-місячну.

— **На будову дому «Сокола» у Львові** з нагоди навечєра Богоявленя зложили жертви отєі Ви. доброді: Єго Екєц. Метрополит Андрей Шейтницький 100 К; В. Нагірний 10 К, Р. Зарницький 10 К, др. Іван Франко 4 К, Сосновска 2 К, Бурса тов. «Труд» 1-64 К, Інститут Василянєк 4-20 К, Ю. Левницький 2 К, Олєськевич 2 К, Лучакєвска 5 К, о. Т. Лежогубський 6 К, др. Стефан Федак 50 К, Калитчук 2 К, Громницький 2 К, Будзїновска 2 К, Борковський 5 К, Прокєшівна 2 К, Ілько Яремєкєвич 10 К, Куницький 4 К, Грушкєвич 4 К, др. Савчак 2 К, о. Євген Гузар 2 К, др. Пачовєкський 6 К, А. Заячківський 6 К, Інститут св. Ольги 2 К, Коєть Паньківський 10 К, др. Іван Конач 2 К, Марія Зайчїня 2 К, Софія Скобєльска 1 К, Е. Барвіньска 5 К, О. Любовичєва 1 К, Г. Шухєвичєва 10 К, Тит Рєвакович 5 К, Галїнчак 5 К, Матїєв. ц. к. інспектор 2 К, о. А. Стефанович 2 К, др. Я. Кулачовський 6 К, др. К. Студинський 5 К, Анастоль Вахвянин 5 К, Михайло Іванєць 1 К, Дєніє Кучика 50 с., Дєніє Семєратович 50 с., Іван Сполїтакевич 60 с., Савчїньський 2 К. Разом 311-44 К. За дари ті складаємо щирє спаси біг. — **Старшина.**

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семінарію у Львові, удержувану Тов-ом педагогічним і присилайте постійні жертви! Вписуйтеся громадно в члени сего Товариства і впривнуйте залєглисти. Вписове виносить 1 К. Прєнумєруєть часопись для дїтїй «Дзвінок» і часопись «Учитель», так щоби они могли при більшим числі передплатників стати на ще висшім щєбли і відповісти всім бажаням сьвідомих читачів. Адреса касїєра: А. Аліськевич (ул. Кохановского 15 Б.)

— **З залїзниць.** Безпосередній рух товаровий поміж чєскою північною залїзницею товариства, а ц. к. а стрійськими залїзницями державними. — З днем 1. січня 1904 увійшов в житя додаток до тарифи часті II зшитка 1 і 2.

— **Дрібні вісти.** Дефравдації в львівскім магістраті, доквані Євгєном Новіцким, б. офіціалом магістрату, будуть предметом розправи перед судом прєсяжних в половині сего місяця. — Поручник б. п. гузарів Роберт Косїцький, син полковника зі Львова, застрїлив ся в Будапєштї. Причиною сего мала бути відмова батька судженої зложеня потрібної кавїї. — У Львові помер в суботу реставратор, Вільгєльм Брайтмаєр, в 66. році житя. — Оноді виїхала до Відня делегація слухачок краківського університєту, аби просити міністра просвіти, щоби жєнщинам з Конгрєсієвки дозволено бути дійсними слухачками. Доси не мають они сего права. — Громадска рада міста Жувравна надала на засіданю дня 23. м. м. почєсноє горожанєсто гр. Генерикови Старжиньскому, послови до державної ради. — В послідних днях завязали ся у Львові два акційні товариства, котрих цілю будувати дешєві помешканя для урядників. Доми єї мають стати на грунтах пп. Франців на продовженю улиці 29. падоляста і на кінці улиці Крижової. — Наслїдником Гусєнбауєра звичайним профєсором і провідником другої хїрургїчної клініки в Відні іменованій проф. др. Юліян Гогєнєр. — Посол до державної ради Ернєст барон Сєдльїцьки помер оноді в Відні на удар серця. — Добра Ожаньско набув від Адама Терлецького кп. Юрій Чарторський. — Вінчанє п. Станислава Вільчїньского, окінченого богослова, з п-ною Марїєю Хойнацкою, відбудє ся 9. с. м. в Гарасимові, п. Обєртин. — Львівський дньєвник Przedświt перєстав виходити. — На варшавскім університєті, який отворєно перед тижнем, вибухнув знова страйк студєнтів. В пятницю і суботу висвітаєно ректора на викладах. — Вінчанє п. Николая Рудєньского, окінченого богослова, з п-ною Теодозїєю Шухєвичівною, відбудє ся пнїй дня 2. лютого в Молодїтинї коло Пачєнїжина.

Родимці! Памятайте на селянську бурсу «Шкільної Помочи» в Снятині, в якій містять ся ученики реальної школи!

Посмертні оповістки.

— **О Антін Яєницький,** сьвященник ювілянт, парох в Болєхівцях, дрогобїцького деканата, перемїєскої єпархії, упокоїв ся в 84. році житя, а в 58. р. сьвященєства. В. с. п!

Телеграми

з дня 2. лютого.

Будапєшт. В найближших днях гр. Тїса поїде до Відня, аби взяти участь в конференції спільних міністрів над відновою торгових договорів.

Софія. Собранію предложєно кредит 300.000 франків на запомоги для Македонців, які утїкли до Болгарії.

Льондон. В Япавії відбуває ся тепєр горячкова мобілізація піхоти і фльоти. До перевозу війєска приготованно 40 кораблів перевозових.

Льондон. Daily Telegraph доноєть, що в суботу відбудла ся в Токію 8-годинна кабинетова рада.

Вїцєкороль китайської провінції Юанєсукай набув 20.000 карабїнів.

Сім російських полків машєрує в напрямі ріки Ялю, аби обєсадити Янтунг і инші місцевости здовж сеї ріки.

Господарскі, промислові і торговельні вісти

Рахунок «Красового Союзу кредитового», стоваришеня зарєєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць січень 1904.

Стан довжний:

1. Удїли 48.831 кор. 62 сот.
Фонд резервовий 2.583 " 33 "

